

Zmiana w polskim systemie penitencjarnym. Ograniczenia i możliwości

Autor: [Józef Rejman](#)

Przedstawione w książce badania ukazują, w jaki to sposób organizacja i struktura systemu więziennego ułatwia hamowanie innowacji pedagogicznych. Przykładem takiej przerwanej innowacji był teoretycznie uzasadniony i praktycznie sprawdzony w Europie i Ameryce taki sposób oceniania więźniów, który mobilizuje ich do wszechstronnej prospołecznej aktywności a personel do aktywnych wychowawczo kontaktów ze skazanymi.

Spis treści:

Wykaz skrótów

Wprowadzenie

ROZDZIAŁ I. Społeczno-organizacyjne właściwości systemu więziennego

- 1.1. Cechy instytucji więzienia – ich stałość czy zmienność?
- 1.2. Budowa organizacji więziennictwa i autonomizacja jej elementów
- 1.3. Rozmieszczenie uprawnień decyzyjnych a realizacja zadań resocjalizacyjnych. Stan istniejący a wskazania teorii
 - 1.3.1. Formalizacja organizacji systemu więziennego i jej możliwe następstwa
 - 1.3.2. Stopień i sposób formalizacji i jego ważniejsze uzasadnienia
 - 1.3.3. Sposób regulacji prawnej działalności zakładu karnego i jej sprawnościowe skutki
 - 1.3.4. Legalizm i formalizm podstawą kontroli działalności wychowawczej a postawy zawodowe personelu
- 1.4. Istniejący i sprawnościowo pożądany sposób oceniania personelu więziennego

ROZDZIAŁ II. Społeczno-kulturowe ograniczenia rozwoju praktyki penitencjarnej

- 2.1. Ważniejsze czynniki ograniczające zmiany w więziennictwie
- 2.2. Rozwój i ewolucja więzienia
- 2.3. Humanizacja kary pozbawienia wolności, jej treść i granice
- 2.4. Krytyka i kryzys więzienia
- 2.5. Naukowe i kulturowe ograniczenia rozwoju praktyki resocjalizacji penitencjarnej

ROZDZIAŁ III. Próby doskonalących przeobrażeń więzienia w Polsce

- 3.1. Obszary i inspiracje innowacyjne
 - 3.1.1. Innowacja i badanie eksperymentalne w Szczypiornie
 - 3.1.2. Drugi etap eksperymentu szczypiorniańskiego
- 3.2. Niektóre inne próby i propozycje innowacyjne
 - 3.2.1. System organizacyjno-wychowawczy zakładu karnego półotwartego w Gdańsku-Przeróbce
 - 3.2.2. Opolska koncepcja „oddziałów wewnętrznych”

- 3.2.3 System ocen punktowych w Nysie i Rzeszowie
- 3.2.4. Innowacyjna koncepcja rozwiązań organizacyjnych i pedagogicznych zakładu karnego penitencjarystów rzeszowskich
- 3.3. „Oddział penitencjarny” – nowym elementem struktury zakładu karnego
- 3.3.1. Poszukiwania doskonalszej organizacji podstawowej jednostki więziennej
- 3.3.2. Oddział penitencjarny – oczekiwane efekty organizacyjne i resocjalizacyjne
- 3.3.3. Oddział penitencjarny – ograniczenia, możliwości i perspektywy

ROZDZIAŁ IV. Przedmiot badań, ich cele, problematyka i zmienne

- 4.1. Wybór problematyki badawczej, jego uzasadnienie
- 4.1.1. Zmiana programowo-organizacyjna przedmiotem badań
- 4.1.2. Opór wobec zmiany głównym źródłem wyboru problemu badawczego
- 4.1.3. Innowacja czynnikiem sprawczym zmiany w organizacji
- 4.1.4. Bodziec eksperymentalny i jego wartość diagnostyczna
- 4.1.5. Cele badań
- 4.1.6. Problem badawczy, hipotezy i zmienne
- 4.1.7. Ograniczenia metodologiczne badań organizacji

ROZDZIAŁ V. Przyjęta metodologia badań

- 5.1. Badania w działaniu sposobem wywoływania i poznawania zmiany
- 5.2. Eksperyment terenowy w organizacji i jego ważniejsze właściwości
- 5.3. Szczególne właściwości badań organizacji więziennictwa
- 5.4. Badanie problematyki kryminologicznej i resocjalizacyjnej w organizacjach wymiaru sprawiedliwości
- 5.5. Eksperyment w więzieniu
- 5.6. Teoretyczne i praktyczne źródła innowacji
- 5.6.1. Ważniejsze metodologiczne czynniki wyboru bodźca eksperymentalnego
- 5.6.2. Przeciwdziałanie niektórym niedostatkom technologii oddziaływań na więźniów – jednym z celów innowacji
- 5.6.3. Praca zespołowa sposobem przygotowania i wdrożenia przedsięwzięcia innowacyjnego
- 5.6.4. Efekt synergii uzasadnieniem zespołowej pracy personelu i realizacji przedsięwzięcia
- 5.6.5. Praca zespołowa instrumentem zmiany i sposobem jej generowania

ROZDZIAŁ VI. Resocjalizacyjne podstawy oraz zmianotwórcze właściwości innowacji

- 6.1. Oceny punktowe – aspekty teoretyczne i metodyczno-organizacyjne
- 6.1.1. Potrzeby praktyki resocjalizacyjnej źródłem zastosowań teorii
- 6.1.2. Antyspołeczna postawa przestępców a niektóre środki wywierania wpływu na jej zmianę
- 6.2. Ocena w kształceniu i resocjalizacji
- 6.3. „Ekonomia punktowa” sposobem oceniania skazanych i instrumentem prospołecznej ich stymulacji
- 6.4. Ocenianie więźniów w polskim systemie penitencjarnym
- 6.5. Cele, zasady i sposoby i kryteria oceniania punktowego skazanych

6.6. Zmianotwórcze elementy i cechy innowacji

ROZDZIAŁ VII. Okoliczności, teren badań i ich przebieg

7.1. Sytuacja kadrowa, doświadczenia penitencjarne personelu a wybór miejsca i czasu badań

7.2. Prace przygotowawcze do wdrożenia innowacji

7.3. Innowacja po zmianie kadrowej najwyższej władzy więziennictwa

7.3. Realizacja projektu

7.4. Zmiana podłożem konfliktu w organizacji

7.5. Zachowanie się personelu zakładu w sytuacji deprecjonowania innowacji przez jednostki nadrzędne

ROZDZIAŁ VIII. Wyniki badań i zalecenia dla praktyki

Streszczenie

Literatura cytowana

Załączniki